

Οι μάχες έχουν ενταθεί στην περιοχή του Ντονμπάς

Το άρθρο αυτό παρουσιάστηκε στην ενότητα ενημέρωσης της έντυπης έκδοσης του αγγλόφωνου εβδομαδιαίου περιοδικού The Economist, την 3η Μαΐου 2022, υπό τον γενικό τίτλο: “Ευρώπη: Μία νέα φάση αρχίζει.”

Στρατηγός εα Μιχαήλ Κωσταράκος, επίτιμος Α/ΓΕΕΘΑ,
Μετάφραση-Επιμέλεια: Ανθυπασπιστής ΠΑ Άννα Χλωρού

Η Ουκρανία πιθανόν θα δυσκολευθεί περισσότερο να συγκρατήσει τις Ρωσικές δυνάμεις στη περιοχή αυτή.

«Μπορεί τώρα να ειπωθεί ότι τα ρωσικά στρατεύματα ξεκίνησαν τη μάχη για το Ντονμπάς», είπε ο Volodymyr Zelensky, πρόεδρος της Ουκρανίας, αργά στις 18 Απριλίου. Έχουν περάσει περισσότερες από τρεις εβδομάδες από τότε που ο Βλαντιμίρ Πούτιν, ο πρόεδρος της Ρωσίας, εγκατέλειψε την επίθεσή του στο Κίεβο και υποχώρησε από τη βόρεια Ουκρανία. Τώρα ο Πούτιν ρίχνει ένα μεγάλο μέρος του κουρασμένου στρατού του στην ανατολική Ουκρανία με την ελπίδα να σώσει κάτι από τον πόλεμό του. Τις επόμενες εβδομάδες είναι πιθανό να δούμε τις πιο αιματηρές μάχες από τότε που η Ρωσία εισέβαλε για πρώτη φορά στην περιοχή του Ντονμπάς το 2014.

Οι συγκρούσεις που εντάθηκαν στις 18 Απριλίου αποτελούν «προοίμιο για μεγαλύτερες επιθετικές επιχειρήσεις», σύμφωνα με Αμερικανούς αξιωματούχους άμυνας. Είναι πιθανότατα ένα μείγμα ρωσικής αναγνώρισης, για να εδραιωθεί η ισχύς της ουκρανικής άμυνας, και βομβαρδισμών, για να τις μαλακώσουν πριν από τις χειρσαίες επιθέσεις που θα ακολουθήσουν. Ο Oleksiy Danilov, επικεφαλής του συμβουλίου ασφαλείας της Ουκρανίας, λέει ότι οι ρωσικές επιθέσεις σημειώθηκαν «σχεδόν σε ολόκληρη τη γραμμή του μετώπου» στις επαρχίες Ντόνετσκ, Λουχάνσκ και Χάρκοβο, καλύπτοντας συνολικά περίπου 400 χιλιόμετρα.

Η Ρωσία ξεκινά αυτή την επίθεση με έναν εξαντλημένο στρατό. Αμερικανοί αξιωματούχοι λένε ότι διατηρεί μόνο το 75% της μαχητικής ισχύος, σε χειρσαίες και αεροπορικές δυνάμεις, που είχε στην αρχή του πολέμου. Η Ρωσία συγκεντρωσε αρχικά 120 περίπου τακτικές ομάδες τάγματος (btgs), σχηματισμούς περίπου 700 στρατιωτών. Δεκάδες από αυτά δεν είναι πλέον άξια μάχης αφού υπέστησαν μεγάλες απώλειες ανδρών και εξοπλισμού. Το Πεντάγωνο υπολογίζει ότι υπάρχουν 78 btgs στην Ουκρανία επί του παρόντος. Ουκρανοί αξιωματούχοι ανεβάζουν τον αριθμό σε 87. Αλλά περίπου μια ντουζίνα είναι δεμένοι σε θύλακες αντίστασης στη Μαριούπολη, μια πόλη-λιμάνι στα νοτιοανατολικά. Τα υπόλοιπα αποτελούν μια σχετικά μέτρια δύναμη για να ρίξουν εναντίον των πιο έμπειρων και πλέον καλά εξοπλισμένων στρατευμάτων της Ουκρανίας.

Συγκεκριμένα, αντί να συγκεντρώσει μια μεγάλη δύναμη και στη συνέχεια να χτυπήσει, η Ρωσία επέλεξε να ξεκινήσει τη μάχη για το Ντονμπάς, ακόμη και όταν εξακολουθεί να συγκεντρώνει επιπλέον στρατεύματα και εξοπλισμό. Ορισμένοι Αμερικανοί και Ευρωπαίοι αξιωματούχοι πιστεύουν ότι αυτή η περιέργη

απόφαση μπορεί να καθοδηγείται από έναν αυθαίρετο περιορισμό: την αναφερόμενη επιθυμία του κ. Πούτιν να δει αποτελέσματα μέχρι τις 9 Μαΐου, ημέρα νίκης, κατά την οποία η Ρωσία σηματοδοτεί το τέλος του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου στην Ευρώπη. Αλλά αυτή η αποσπασματική και βιαστική δέσμευση των δυνάμεων φαίνεται βέβαιο ότι θα μειώσει την αποτελεσματικότητά τους.

Πολλά εξαρτώνται από το πόσο γρήγορα και σταθερά ο στρατηγός Αλεξάντερ Ντβόρνικοφ, ο πρόσφατα διορισμένος διοικητής των ρωσικών επιχειρήσεων στην Ουκρανία, μπορεί να κινηθεί και να συγκεντρώσει τις δυνάμεις του για να συντρίψει τους Ουκρανούς υπερασπιστές σε κρίσιμους τομείς. Η Ρωσία επιτίθεται νοτιοανατολικά του Ιζιούμ, ενός στρατηγικού κόμβου μεταφορών όπου έχει περίπου 25.000 στρατεύματα και προσωπικό υποστήριξης, προσπαθώντας να κατευθυνθούν προς το Σλοβιάνσκ και το Κραματόσκ, μέχρι στιγμής χωρίς σημαντική επιτυχία. Ανώτερος Ουκρανός αξιωματούχος δήλωσε στο *The Economist* ότι οι ρωσικές δυνάμεις εξακολουθούν να διερευνούν σε μεγάλο βαθμό αυτές τις θέσεις, αντί να εξαπολύουν επίθεση πλήρους κλίμακας. Μια μεγάλη ώθηση θα ακολουθήσει πιθανότατα τις επόμενες ημέρες.

Αλλού κατά μήκος της πρώτης γραμμής, υπήρξαν αναφορές για κάποια μέτρια ρωσικά κέρδη. Ο Ρουσλάν Λεβιέφ της Ομάδας Πληροφοριών Συγκρούσεων, ένα ερευνητικό πρακτορείο ανοιχτού κώδικα, αναφέρει ότι έχει επαληθεύσει τις προόδους στην Ποπάσνα, μια μικρή πόλη στην επαρχία Λουχάνσκ, η οποία βρίσκεται στην πρώτη γραμμή από το 2014. Η Ρωσία ελέγχει τώρα το κτίριο του δημοτικού συμβουλίου, σημειώνει.

Τα ουκρανικά στρατεύματα φαίνονται ευάλωτα σε μια σημαντική περιοχή γύρω από το Σεβερονέτσκ, μια πόλη περίπου 80 χιλιόμετρα από το Λουχάνσκ, το οποίο βρίσκεται τώρα υπό πίεση από τρεις πλευρές. Οι ρωσικές δυνάμεις έχουν καταλάβει την Κρεμίνα, μια μικρή πόλη στα βορειοδυτικά της. Μάχες μαίνονταν επίσης στην επαρχία Ζαπόριζια, μια βιομηχανική περιοχή ακριβώς στα δυτικά του Ντονμπάς και στα βόρεια της Κριμαίας.

Η Ουκρανία, μη ικανοποιημένη με την απλή απορρόφηση αυτών των χτυπημάτων, φαίνεται να έχει οργανώσει προληπτικά αντεπιθέσεις. Στις 17 Απριλίου ο Oleksiy Arestovych, σύμβουλος του κ. Ζελένσκι, χαρακτήρισε "ενδιαφέρουσα κίνηση γύρω από το Ίζιουμ, η οποία θα πρέπει να καταστήσει δύσκολη οποιαδήποτε ρωσική επίθεση", χαρακτηρίζοντάς την "ελιγμό, ενεργή άμυνα". Αυτό φαίνεται να αναφέρεται στην ανακατάληψη αρκετών χωριών νοτιοανατολικά του Χάρκοβο από την Ουκρανία.

Μια ουκρανική αντεπίθεση θα μπορούσε να απειλήσει την εθνική οδό μεταξύ Χάρκοβο και Ίζιουμ, μειώνοντας ενδεχομένως τις γραμμές εφοδιασμού της Ρωσίας. "Εάν η Ουκρανία μπορέσει να αποκτήσει κάποιο επίπεδο ελέγχου της δύναμης πυρός στους δρόμους, θα διαταράξει την επιχείρηση και θα δέσει σημαντικές Ρωσικές δυνάμεις", αναφέρει η Μυκόλα Μπίελισκοφ του Εθνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών, ουκρανικό think-tank.

Μια ουκρανική αντεπίθεση θα μπορούσε να απειλήσει την εθνική οδό μεταξύ Χάρκοβο και Ίζιουμ, μειώνοντας ενδεχομένως τις γραμμές εφοδιασμού της Ρωσίας. "Εάν η Ουκρανία μπορέσει να αποκτήσει κάποιο επίπεδο ελέγχου της δύναμης πυρός στους δρόμους, θα διαταράξει την επιχείρηση και θα δέσει σημαντικές Ρωσικές δυνάμεις", αναφέρει η Μυκόλα Μπιέλισκοφ του Εθνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών, ουκρανική δεξαμενή σκέψης.

Η μάχη για το Ντονμπάς μπορεί να φαίνεται πολύ διαφορετική από την πρώτη φάση του πολέμου, όταν οι ρωσικές μονάδες ήταν απροετοίμαστες, κακώς ηγήθηκαν και εγκλωβίστηκαν στον προαστιακό και αστικό πόλεμο. Το έδαφος στο Ντονμπάς είναι πιο ανοιχτό, πιο κατάλληλο για άρματα μάχης και πιο δύσκολο για αντιαρματικές ομάδες, που χρειάζονται κάλυψη - αν και η λάσπη που δημιουργήθηκε από τις έντονες βροχοπτώσεις των τελευταίων ημερών θα παρουσιάσει άρματα μάχης με μια διαφορετική πρόκληση. Οι τεθωρακισμένες συρράξεις που προκύπτουν μπορεί να είναι μερικές από τις μεγαλύτερες από τον Αραβοϊσραηλινό πόλεμο του 1973, κατά τον οποίο καταστράφηκαν χιλιάδες άρματα μάχης.

Ο σημαντικότερος παράγοντας θα είναι η ικανότητα της Ρωσίας να διορθώσει τα πολλά προβλήματα που καταδίκασαν την επίθεσή της στο Κίεβο: ανεπαρκές ανθρώπινο δυναμικό, κακή διοίκηση και έλεγχος, θλιβερές τακτικές, ασταθής εφοδιαστική και αδύναμη αεροπορική ισχύς. Η πολεμική αεροπορία της Ρωσίας είναι ισχυρότερη στο Ντονμπάς από ό, τι στο βορρά, και έχει αυξήσει τις εξορμήσεις της τις τελευταίες ημέρες. Ωστόσο, εξακολουθεί να "φοβάται να πετάξει πάνω από ουκρανικές θέσεις", σύμφωνα με Δυτικούς αξιωματούχους, λόγω της συνεχιζόμενης απειλής πυραύλων εδάφους-αέρος.

Αυτό θα επηρεάσει και τον διαγωνισμό υπηρεσιών πληροφοριών. Η Ουκρανία, η οποία τροφοδοτείται από πολλές δυτικές μυστικές υπηρεσίες, αναφέρει ότι έχει ήδη καταρρίψει μεγάλο αριθμό ρωσικών αναγνωριστικών μη επανδρωμένων αεροσκαφών Orlan-10 στο Ντονμπάς. Η εχθρότητα των απλών Ουκρανών στη ρωσική εισβολή αποκλείει τις περισσότερες ανθρώπινες αναγνωριστικές αποστολές. "Δεν είναι στρατός εναντίον στρατού με οποιαδήποτε φυσιολογική έννοια", λέει ο κ. Μπιέλισκοφ. "Είναι το ουκρανικό έθνος εναντίον ενός στρατού, και έναν με πολλά ερωτηματικά".